

Csurgó és Vidéke.

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt 4 kor.)
Negyedévre: (2 kor.) 1 frt
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkesztő:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Köir tok vi sza nem adatk.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
ho a az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan szímitanak.

Előfizetési felhívás!

Kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetéseik április 1-vel lejárt, mentől előbb azt megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében akadályozva ne legyünk.

A „Csurgó és Vidéke” előfizetési ára:

Egész évre — — 4 frt
Fél évre — — 2 frt
Negyed évre — — 1 frt.

Teljes tisztelettel
A „CSURGÓ és VIDÉKE”
kiadóhivatala

HUSVÉT!

Mialatt a hatalmi érdekek versenykörébe jutott népek szabadságukat kivivandók, fegyverrel küzdenek a civilizáció nevében történt elnyomatásuk ellen, mialatt a népek millióiból alkotott nemzetek messze vágyó érdekeik biztosítása végett újabb és újabb szövetségeket akarnak létrehozni, hatalmuk gyarapításán versengenek s a végsőig fokozzák haderejük harc képességét: e dissonanciába belezug egy pillanatra a legékebben szóló asszonancia: ezer és ezer harang szózata s hirdeti ama csodás, társadalmat és világot átalakító

eseményt, mely közel kétévezred éve játszódott le a zsidók országában: a Názáreti Jézus feltámadását

Mikor a történelem legsötétebb korszakában megmozdult egy-egy népsokaság s mint a kiáradt folyam, utjában ödöklöve és pusztítva, más néptörzs helyén ütötte föl sátrait, mikor már nemzetek pusztultak: megfogamzott a humanizmus eszméje és ennek diadala a kereszténységben.

A Krisztus feltámadásának ténye két alkotó részre bontotta az embert: a lélekre és testre. Minden időben élt egy titkos sejtelen az emberi szívekben, mely megkülönböztetésére vezetett az embereknek.

Mikor megszületett és föltámadott az Istenség, ama felsőbb hatalom eszméjét megvilágító Krisztus tisztá öntudattá vált a test és lélek ismerete s a hívőben megszűnt a halálnak félelme.

Porba hullottak a bálványistenek, átalakult az emberiség és a Krisztus tanainak ellenállhatatlan hatalma, mint a tüdőklő nap bevilágította a föld legsötétebb részeit s munkálni fog, hirdetvén a szeretet isteni igéjét, mindaddig míg lesznek népek, melyek ama tanok kristályvizében gondolat és érzelm világukat meg nem fürösztötték. És emez igék nem egyes népek érde-

keit, nem külön vágyait, törekvéseit szolgálják, hanem összességét az egész emberiségnek. Hiába áll elő a természet látszólag változhatatlan törvényeit kutató, a mindenség rejtélyeibe éles szemekkel fürkésző, kételkedő, hogy hiszen a tapasztalat megegyezik a krisztusi cselekedeteket, eszmét. Vele szemben fel harsan a hívők millióinak zsolozsmája, szavukat elnémitja a feltámadást hirdető harangok zugása és az emberi szívek valami megmagyarázhatatlan erő hatása alatt felemelkednek s a szívekben akaratlanul megzendül a hit szava. Nincs hatalom, mely az emberiség ez egységes érzelmeit eltompíthatná, mert az embert eme szavak: „Nincs itt az ur, feltámadott” alkotó részévé tették a mindenséget igazgató istenségnek.

Ne legyen bár pozitív valóság a Krisztus feltámadása — amaz eszmét, a mit a husvét képvisel, sem hatalmasok szövetsége, sem fegyver, sem idő meg nem semmisítheti többé.

Ünnepet ül tehát az egész világ!

Magyar bazánk, mely fölött annyit ült a nemzeti elpusztulás károgó halálmadara, — második évezredének első husvétjét ünnepli a mai nappal. A küzdelmek közt letűnt századok adjanak hitet és reményt nekünk, bizva-bizván

Tárcza.

A képmutatás.

Sok igazság van a részeges és nem igen tisztos életű pap esetében, ki azt állítja, hogy az ő erény útjára való intései, melyeket maga nem követett, ép oly hasznosak, mint erényesebb felebarátaiéi. Ő olyan volt, mint az országut melletti tábla: megmutatta az igazi utat tökéletesen, de maga nem indult el rajta. Helyzete kétségkívül a végtelen van; valami szemérmes és jóra való lény nem igen lehetett, de állításában igazság volt. Az nem felelet — mint sokan gondolják — valakinek a figyelmeztetésére vagy okoskodására vagy akármire, amit fölhoz, hogy söpörje a maga háza elejét vagy képmutatással vádolni azért, mert saját magaviselete nincs mindig szoros összhangzásban tanaival.

Képmutatás szoros értelemben, öntudatos és elhatározott tettetés az erkölcsiség vagy vallás terén, azt hisszük sokkal ritkább vétek, mint az emberek hiszik. Állhatatlanság, önámítás, ingadozás és gyöngeség, egyszerűen az emberi természet egyszerű tökéletlenségei igen sokat kimagyaráznak, ami meggondolatlanul úgy mutattatik föl mint képmutatás.

A pap, akit főntebb említettünk, bármi lett legyen is különben, de képmutató nem volt. Bűnei tudva voltak ép úgy önmaga, mint a világ előtt; be voltak valva nyilvánosan, bár ő maga elismeré az erény jeles voltát s ajánlá másoknak azok gyakorlatát, de ő maga semmi igényt sem formál arra, hogy ő maga is gyakorolná. Önámítás ilyen esetekben egészen lehető, de képmutatásról bizonyára alig lehet szó.

De tegyük föl, hogy bűneinek arcátlan bevallása helyett, egyszerűen titokban követi el. Ha egy emberről, ki mindig a jó erkölcsöket prédikálta s azt hitték róla, hogy azokat gyakorolja, egyszerre kiszűlt, hogy részeges, hogy kéjencz, hogy csaló, hogy még nem tudom én micsoda bűn van benne. Azt hisszük, a legtöbb ember így kiáltana föl: „Minő képmutatónak kellett annak lennie!” S mi mégis azt hisszük, az az ember aligha volt képmutató. Amit tettei bizonyítottak, csak az, hogy az erény és kegyesség minden valódi érzelme nélkül mutatá az erényt és kegyességet, egyszerűen a haszon vagy jó névért, amelyet azok neki adtak. Azt hisszük ez nem képmutatás, a szó újtestamentomi értelmében; bizonyára nem az a mi fölfogásunk szerint. A képmutató a szó eredeti értelmében: színész.

Wesley János, a methodisták alapítója, megparancsolá egyik papjának, hogy prédikáljon egy bizonyos tant. A papnak kéte-

lyei és scrupulusai voltak a tan körül: egy szóval, nem mondható, hogy egészen hiszi azt. „Prédikáld mindaddig, míg önmagad is elhiszed!” — volt Wesley válasza. Wesley kétségkívül szándékosan soha senkit sem ösztönzött a képmutatásra; nála a hit inkább erkölcsi mint értelmi dolog volt; mégis jelen esetben arra hívja föl tanítványát, hogy egy bizonyos szerepet játszik, amíg cselekvő lesz benne. Parancsolta egy embernek, hogy úgy cselekedjék, mintha hinne bizonyos dolgot, amit akkor még nem hitt.

Igy igen sok esetben behelyezik magukat az emberek egy bizonyos lélekállapotba, mintegy rendeltre véve föl azt, mely gyakran csak ideiglenes, de legtöbbször jóhiszeműleg vétetik föl. Az, amit úgy hívnak, hogy a rossz vásárból legjobbat csinálás, gyakran veszi föl ezt a formát. Az ember gyakran találja magát oly körülmények halmaza közt, melyeket nem maga választott, gyakran kényszerítve van oly magaviseletre, mely egészen lényen ellen van. Föl van hívva valaminek a megtételére, amely azon ideig ellenkezett érzelmeivel, talán lelkiismeretével is. Ily esetekben az illető gyakran igyekszik elhítni magával, hogy a kikerülhetlen ut nemcsak igazságos, hanem kellemes is. Erőfeszítéssel beleveti magát a dologba; szava hangosabb, keze előrébb jár, mint azoké, kik előtt az ut, mely amannak új és szokatlan, rég megszokott és némileg meggyő-

az új ezredév küszöbén s miként a Krisztus feltámadása által megifjodott az emberiség gondolatvilága, megtisztult szíve és helyet adott a hitnek, az örök élet reménységének, úgy legyen a mai husvét, az új ezredév első husvétja a honszerelem, a hit által megújított amaz első kuffeje, melyen ninesen hatalma többé a halálnak.

Boldog husvétot, reményt, szerencsét és egészséget. Erős elhatározást a jobbagnak, hogy a morális züllesztés ez ingoványos utvesztőjéből kivezetik a jellemileg gyöngéket, az erkölcsi öntudat és lelkiismeret szigorú uralmát állítjuk jól újra, mert mi haszna dicsőkedni nemzeti előhaladással, ha fakul az erkölcs, az erkölcsi nihil társadalmi fekélyeket üt a nemzet testén, az erkölcs szigorú uralma nélkül Róma megdőlt és rangigába görnyed! Az ünnepi érzés tiszta hangulata készítse a nemzet rétegeit, hogy szigorú purifikációt indítson meg az igaznak, szépnek és jónak mocsoktalan visszaállítására. Ezen kultusznak husvétját, Megváltóját várja sok, a ki nem a nemzeti esüggedés hangján beszél, de az erkölcsi restitúciójáért eped.

Lesz-e még a magyar puritán erkölcsnek feltámadása?

Bizzunk benne s kiáltsuk elébe: „Haleluja!”

H i r e k.

— **Husvét.** Ünnepre zuznak a harangok. Az emberi nem megváltásának öröme foglalja el a szíveket: a keresztény hit kétezer éve ellenére ma is meghódolnak neki a legnagyobb lángelmék, népek, melyeknek erkölcsesit restaurálta, megihleté dalaikat, tárgyat nyujta költészetüknek, szobraiknak, belső jellemét minden nemzet lelkébe. A vallás ünnepe ez: a feltámadott isten emberé, kinek meghódolt minden lángelme. A világtörténelmi alak, maga Napoleon így áradozik: „A világon

csak három nagy hadvezér volt. Nagy Sándor, Caesar és én. De napjainkban ki szereli őket? Az én emlékem is fennmaradhat 50-60 évig, de szeretni senki sem fog, csak egy ember van, a kit tizenkilenc századon át szeretnek az emberek: a Megváltót:” a husvétban ünnepeljétek az emberiség megváltóját, a keresztény humanizmus megalkotóját, kiről írárok szólnak, hogy e napon föltámadott. Békességes husvét-i ünnepeket kívánunk olvasóinknak!

— **40-éves szolgálat.** Városunk két tanfériát érte a napokban kitüntetés. Az egyik Héjas Pál főgimnáziumunk legrégebb tanára, kinek 40-éves tanári jubileumát a múlt évben nagy ünnepek között ültük meg. A másik Karbutzky Máttyás, volt Szentkőzségi r. cath. tanító, a ki több mint 50 éves tanítószkodás után most Csurgón élvezi csekély nyugdíját. Mindkettő részére a napokban érkezett meg a 40 évet szolgált tisztviselőket megillető aranyérem. Viselje mindkét kitüntetett tanfériu sokáig, az elismerés csejéjé jelét.

— **Hymen.** Sebestyén Pál dráva-szabolcsi ref. lelkész jegyet váltott Dombó Nellivel, Dombó Vincze volt csurgói tanár leányával N.-Faluiban.

— **Jegyzőválasztás.** Gyékényes és P.-Szt.-Király községek körjegyzői állását márcz. 27-én töltötték be. Szabó Lajos helyettesített jegyzőt a községek, — illetve Gyékényes község egyhangulag jegyzővé választották. P.-Szt.-Király főmasztruségból tartózkodott a választástól, mert czélja Gyékényestől elválni s Porroggal egyesülni. Ez esetben ha ez sikerül, Pátró községet a surdi körjegyzői körbe olvasztanák be. — Gyékényes község egy munkás, derék hivatalnokot nyert új jegyzője személyében.

— **Csurgó jövő képe.** Herczeg József az államvasutak mérnökével, községünk egy térképet készített, melynek czélja, hogy városunk jövő építkezését szabályozza s az utcákat rendezze. A térképet Herczeg elkészítette s a napokban mutatta be a község előjáróságának a czélból, hogy a város fejlődéséhez feltétlenül szükséges építkezési vonalok, új utcák és átjárók kijelöltesse. A térkép természetes a hosszú jövőre készült. Ha valamikor városunk e szerint kiépül és rendeződik, Csurgóból daczára furesa elhelyezésének, csinos kis város lenne. A térkép szerint terjeszkedési helyek lennének a most épülő postauteza meghosszabbítása a Diófa-uteza végéig Alsóig, a másik pedig a Kos-

suth-uteza keleti sorától keletre fekvő gyönyörű magaslat, Alsóktól le a ref. templomig. E mellett új közök átjárók vannak tervezve, melyekre feltétlenül szükség lenne, hogy az ujonnan építendő utcákat a régi várossal összekössék. A jelenlegi utcák kiegyenítése czéljából úgy az ó, mint az újvárosban építkezések már e szerint ejtetnek meg. Szóval, ha a terv valaha megvalósul, jól fog festeni Lesz szép terjeszkedési tér, csak még a házak hiányzanak róla. Ki tudja, mikor emelik az elsőt. Ez a jövő titka annyira, hogy néhány 100 év kella megvalósuláshoz. Herczeg munkája igazán megérdemli a megtekintést és tanulmányozást. A legközelebbi képviselőtestületi gyűlésen közszemlére és bírálatra lesz kitéve.

— **Próba szónoklat.** A helybeli zsidó hitközség rabbija a napokban érkezett meg Svédországból, hova egyik svéd város izr. hitközsége próba szónoklatra kérte fel. Nem lehetetlen hogy Dr. Welles Gyula jól képzett s tehetséges rabbinat a svédok vizsik el tőlünk s a csurgói zsidó hitközség újból pap nélkül maradjon.

— **Kinevezés.** A kaposvári m. kir. pénzügyigazgatóság Szabó Gyula marczai adóhivatali díjtalan gyakornokot, ugyanezen adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjas gyakornokká nevezte ki.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A kaposvári kis és középkereskedők egyesületének alapszabályait a belügyminis-ter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **A rézkrajczárok halála.** Az egy-és felkrajczárosoknak is vége lesz nem-sokára, hogy egyszersmindenkorra tért engedjenek a két- és egyfilléreseknek. A pénzügyminiszterium már intézkedett, hogy a krajczárok a magánforgalomban csakis ez év június hó 30-áig fogadhatók el. Ez időtől fogva december 31-ig csakis adóhivataloknál lehet velük fizetni. December 31-ike után már sehöl sem fogadják el, így értéküket veszítik.

— **Kard a vasutasoknak.** A m. á. v. igazgatósága, mint a hazai vasutak igazgatói értekezletének ügyvivője még 1895-ben egy a hazai vasutak alkalmazottainak egyenruházatára vonatkozó szabályzati tervezetet terjesztett fel a kereskedelemügyi miniszterhez, ki azt ad acta tette. Most újabb felterjesztést

zódésból választott. Az új áttértek buzgóságában sok van ebből az elemből; nekik öntudatosan kell játszani egy bizonyos szerepet, amit azok, kik előtte vannak természetesen és öntudatosan tesznek; s ezért rendszeren agyoncsinálják szerepüket.

Vagy valaki kénytelen olyan helyzetet elfoglalni, mely körül némi erkölcsi kételyei vannak. Ilyenkor rendszeren az szokott történni, hogy az ilyen sokkal biztosabbnak látszik s sokkal hajlandóbb nagy hangon beszélni, mint az, kinek az iránt soha semmi kételyei nem voltak. Ő nemcsak másokat igyekszik meggyőzni, hanem önmagát is ugyanakkor. Mikor valaki pártot cserél valóságban vagy politikában, gyakran halljuk róla, hogy a leglármásabb hirdetője volt a régi ügyhöz való hitnek az egész utolsó pillanatig, míg azt fölcserélte. S az emberek rendszeren elítélik őt, hogy csak a gyanút akarta elaltatni, amikor magában már el volt határozva az áttérésre s csak az alkalmas pillanatot várta, hogy tervét kivigye. Igaz, hogy gyakran volt ez az eset. De bizonyára ez nem szükségképpen van így.

Az ép oly valószínű, hogy az illető éppen az elhatározás pontján van, anélkül, hogy még magát el tudta volna határozni. Amíg ez meg nem történt, amíg bárminő kételyei vannak, amíg a régi ügygel bármiféle kilátása van: igyekszik kielégíteni magát még jobban, mint másokat az által, hogy

hangosabban beszél mellette, mint valaha. Mindez esetekben az illető kétségkívül kép-mutató bizonyos értelemben. Öntudatosan szerepet játszik, oly szerepet, mely nála nem természetes, mely bizonyos értelmi vagy erkölcsi állhatlanságot foglal magában. De az még nem következik, hogy az illető kép-mutató a szó legrosszabb értelmében.

Ő még próbál megalkudni lelkiismeretével; inkább csak lelkiismeretét igyekszik egy bizonyos irányban vezetni, mintsem daczosan nem engedelmessékednek annak. Egy kép-mutató, a legrosszabb értelemben, vagy egyenesen ellentétesen cselekszik lelkiismeretével, vagy pedig elfojtja annak szavát végkép. S különös, hogy milyen könnyű az embernek lelkiismeretét és hitét egy bizonyos irányba terelni.

Vegyük az erőszakos térítések esetét, a minőkről olvashatunk a mohamedán hódítás történetében, vagy Németország és Skandinávia megtérítésének történetében a keresztény császárok és királyok által: nem ritka eset, hogy az az ember, a ki felvéve a mohamedán vagy keresztény hitet, egyszerűen azért, hogy életét megmentse, attól fogva igen jó kereszténynek vagy mohamedánmá lett, gyakran éppen buzgó terjesztője az új hitnek. Vajjon kép-mutatók voltak-e ezek? Biztosak lehetünk róla, hogy áttérésük után teljesen őszinték voltak, hogy valami uton-módon beleékeltek magukat szilárd hi-

tébe annak, amit először csak kényszerítésre fogadtak el. De minő volt lelki állapotuk, mikor először tették a hitvallást? Azt hisszük, hogy sok esetben lehet magát az embernek oly helyzetbe áttenni, a melyikben vallhatja az új hitet annélkül, hogy öntudatosan hazudnék. Az ilyen kétségkívül mindig erős próba arra, hogy rossz vásárból jót csináljunk. Sokan bizonyára visszaestek; vagy tettetés volt hitvallásuk is, vagy pedig a mesterséges igazottság hamar elmulván, ők visszatértek előbbi és természetesebb lélek-állapotukhoz! De nem elég példa rá, hogy a kényszer következtében konvertált egyén erősen ragaszkodik új hitéhez, a melyek bizonyítják, hogy az általunk fölvetett lélekállapot nem lehetetlenség.

Most forduljunk a hit tárgyaitól az erkölcsiség tárgyaihoz s vegyük föl egy véletlenül felfedezett bűnösnek az esetét, a kiről azt addig nem gyanították volna. Erre is volt példa elég s a fölkiáltás rendszeren az szokott lenni: „Oh minő kép-mutató volt az!” Azt hisszük, e felkiáltás is igazságtalan.

Igen valószínű, hogy az az ember egyszerűen semmi más, mint a mi a legtöbb ember többé-kevésbé: állhatatlan és gyarló. Van lelkiismerete, de nem mindig engedelmeskedik neki. Tudja, hogy mi a helyes; ha szükség van rá, tanítja is, de ő maga nem mindig követi saját tanácsát. Nem védjük az egyént, csak azt mondjuk, hogy

Kedvesemnek.

Virágiból ve fonjon a hír
A homlokomra koszorút,
Mint a jég: olyan a dicsőség
Mégfagy kinek belőle jut.

Zörzessen az örök időknél
Kapuján más nagy vágyival.
E kurta létben légy enyém te.
S veled minden vágyam kihál.

Ne emlegess sirt, melyen egykor
A hír nagy napja ott ragyog.
Reám nevet szeméd sugára,
Szeretsz te: s én boldog vagyok!

Szíved tölt kelyhe kell nekem csak
Éles gyönyörrel van tele!
Epedek érte, mint esőre
A fak virága, levele.

Borulj, omolj rám lelkem álma!
Egy vágyam itt a nap alatt!
Csodás, magasztos pillanat
A mely fölöttem elhalad!
Mint hogya a menny födre szállna!

B-pest, *Hollós István.*

Ha elnézlek . . .

Ha elnézlek, szívem reszket
A gyönyörtől, izgalomtól;
E fogatok s tulja Isten, —
Szememből a köny kicordul.

Szeretsz, tudom, én is téged,
Az ég egymásnak teremtett,
Alig bírja már ki szívem
Ezt a mélységes szerelmet.

Jó az Isten, mégis félek,
— Mire lelkem oly rég vágyott, —
Idája menyországából
Nekünk azt a boldogságot?

Nekem ad-e, ki a menyérel
Több üdvösség vagy egy magad?
— Elhígyem-e, ne higgyem-e?
. . . Majd a lelkem sirva fakad . . .
(Balaton-S t.-György.)

Veress József.

A névnap.

I.

Furcsa valami az a névnap ünnepelés. A születésnap sokkal inkább megérdemelné, hogy ünnepeljük. Hogy Jakab vagyok-e vagy János, mindenesetre kevesebb jelentőséges, mint, hogy világra jöttem és szaporodott személyemben a földi termények fogyasztóinak a száma. Aztán meg nevet találhat bármely család a kalendáriumban annyit, hogy a számi király kétszáz felesége gyermekeinek is kijut egy-egy név, sőt akár tizet is kaphat az újszülött. A fiú férfinevek mellé női nevet, a leány egy a nőnevek mellé Napoleon és Hannibal neveit. De születni csak egyszer születünk s a ki nem született, nevet nem kapott: tehát a születésnap fontosabb minden névnapnál.

Természetes, hogy fontosabb! Mutatja pl., hogy a kisbabát, mikor 8 vagy 9 hónapos, elválasztják az anyatejtől, nem azért, mert Pál vagy Katalin a neve, hanem, mert letelt a 8 vagy 9 hónap: ehetik tehát a kisdéd tejes darát, hogy idővel hozzászokják a patogatott kukoriczákhoz, stit tökhöz . . . Ha járn tud s gagyog, a kisdédóba adjuk, újra nem azért, mert Juczi vagy Pista nevet kapott, hanem, mert ő rá nézve is elrepül az idő, kell tehát, hogy parancsszóra és parancsolt játékokat játszszen a maga által kieselt játék helyett, a mely utóbbi sokkal jobban szórakoztatná. Mikor hatéves a esemete, könyörtelenül beiratjuk az iskolások közé, hogy ismét nem a név, de a kor miatt, mindnyájan igen keservesen tapasztaltuk saját magunkon.

Laikus felfogásom szerint ennek a fordított ünnepelésnek nagyfoku hiúság, jobban mondva a fiatalítás betegsége az oka. A himnem csak nagyrítván szokta eltéveszteni születése napjának dátumát, nem úgy a nő-

nem. Egy korszak van, a mikor a himnem is, a nőnem is egyformán bevallja a születés évét: s ez a gyermekkor. Serdülő korban is megegyezik a két nem. A kis lány is hozzátold édes számához egyet-kettőt: hogy a félig hosszú ruhát tessék egész komolyan hosszúnak venni s komolyan udvarolni és szerelmet vallani. A fiú is, azaz az ifju ur is, 16 éves korában adja a 20 éveset. Ha 20 éves, adja a nagykorut, a ki bál- és táncrendező lehet; a ki mint komoly udvarló, megvárhatja már a vacsorákra való meghívásokat; a ki kardélre hányhat egy félóra alatt akár három hecczegőt is. — De csak álmban — mert nappal egy pár meg nem értett trigonometriai képlet motoszkál az agyában s némi nyelvtani sötétség, mely kitisztulni sehogy sem akar.

Ettől fogva változik a helyzet. A férfi halad a korban szakadatlanul; a hölgyek nagyrésze ifjodik. A leány, a ki játszott a legénynevel, mint a macska az egérrel: t. i. a kinek magasröptű szelleme egy új Petőfit keresett, vagy legalább egy furvéter hadnagyot, — ha kajla lábú is, — legalább is öt éven keresztül huszéves marad.

Mikor hölgyünk kiábrándult a poétákból s az egyenruhásokból s megengedi, hogy a nem-poéták s nem-katonatisztek is csaphatják a szelet, ha elég fessék: huszonötévet hajlandó bevallani harminczesztendőskorában. Azonul az évszámok rá nézve nem léteznek. Gyengül az emlékezet. Az őcsém uramból bátyó lesz: nője legidősebb fiából édes testvér, a kivel a porban együtt játszott, mint kortárs; míg végre 35 éven felüli korban a még megmaradt vagy figyelmébe ajánlott udvarlók egyikét boldogítja szerencsés kezével s ő lesz a ifjgfiatalabb menyasszony már t. i. amint a nóta mondja:

Akarmilyen öreg asszony
Ha férjhez mén, csak menyasszony stb.

Nem esoda, ha a nagysámk, kivált az ily kritizálók s ennél fogva hoppon-maradók, csak csendben szeretik ünnepelni a születésnapot, de nevüknapjára mindegy fiatalabb barátnejkukat is szívesen meghívják, hogy fiatalabbaknak látszassanak ök is fiatal barátneik mellett és hosszú időn át gyakorolt szellemességükkel és szellemes gyakorlottságukkal zavarba hozzák a fiatal urakat s legalább az est idején a maguk részére foglalják le őket a még szégyenlős bakfis-barátneikkal szemben.

Nem is hiszem, hogy nem valami hölgy okoskodta ki a fordított ünnepelést. És valljuk be, hogy a most állított „hiszem,” azaz hypothesis sokkal valóbbszinű, mint pl. az: hogy a már-már közböbn levő jövő században arany keretbe foglalják és csókokkal halmozzák el vejeik arezképét a jó napak s viszont a vök márványszobrokban örökítsék meg a jó napákat.

Nemely hölgy ugyan a szentek iránt való különös tiszteletével igyekszik megokolni a névnapünnepelés egyedüli jogosultságát; de pogány vagyók benne, hogy a szent közbenjáró iránti tiszteletből hanyagolják el a születésnapokat, mint inkább: hogy a Mariska, Böske, Linuska, Sárika nevek ünnepése jobban esik a már Marianak, Bözse néneinek és Sárának, mint azt mondani: ne tüntesd el orcád ránczait s ne csaljtavaszi hajnalpirt ősz pergamen-bördre.

Szóval a csere megvan a s fölcserélt ünnepelés is megvan s megvan a névnap gyöngéd figyelem. Az iparos leány, kinek apját Józsefnek hívják, egy szent József képet vesz körülfiggattott papirossal, a melyet tarka-barka selyemmel kitölt s odaadja ajándéku a kedves papának. A mama két smizlis inggel kedveskedik öregjének s egy többszörös színű nyakkendővel; a koma kostükel és cseh pipával ajándékozza meg komáját; az iparos-társulat elnöke pros ászk küld névjegy helyet s i. t.

Ha urí osztályhoz tartozik az ünnepelt, más formájú az ünnepelés. Az alárendelték fekete ruhában kellő hajlongások között ünneplik a princípálist. Határtalan szeretetükről és tiszteletükről biztosítják, a mint ő is legkedvesebb barátainak szólítja a tisztelgőket, noha talán úgy kellene egymásnak,

mint a káposztának a kecske s a kecskének a kős.

De tulajdonképen otthon van a nagy mozgás. Ha ő nagysága a névnapos. — a régi tisztességes „teins asszony” nevet ma már a szakácsné is visszautasítja, — a férj már egy héttel előbb is töpreng, hogy az addig veit zsuzsukhoz, gyűrűkhöz, szóval a csillogó arany szerekhez mit vegyen, midőn ime az ékszerész kirakatában majdnem szakasztott mását látja: az arany derékláncznak, melylyel első gyermeke születésekor kedveskedett feleségének s mely, — mióta megszületett a harmadik leány gyermek is, kerek 8 esztendő s nem kepepel azóta a háznál a gólya — vagy négy évvel ezelőtt eltűnt; mert más lakásba való hurczolkoúsukkor a szobaleány esente el a nagysága állítása szerint. A jó papa részletfizetésre megveszi a már egyszer megvett lánczot, melyre szinte esküt tenne, hogy ez volt a feleségének adott aranyláncz, ha rövidebb nem lenne. Nem sejtí persze, hogy a rövidület nőtlen testi-leiki barátját, Szentest, egy monogrammos órával gazdagította s hogy az új gyanánt vett maradékláncz is ő nagyságának ügyes csereberélése alapján rekedt meg az ékszerésznél.

Ilyen helyen ki csodálná, hogy, ha már a papa kedves, viszont a nagysága is ne lehessen kedves névnapos férjével szemben. Minden gyermek tud egy, majd rimes, majd rimtelen köszöntőt. Szentesi ur közreműködésével a mama csinálta ezeket. Ezenkívül Eliácska ékes óratartóval, Magdácska stilkelt lábszönyeggel, Mirácska, a legidősebb, ki talán legelőször fogja használni a papucsot, mint kormányzó eszközt, aranyos papucsosál rójja le gyermekki haláját. Mindez önműve a leányzóknak mamájuk állítása s leányzóink erősítgetése szerint; bár csak egy, az utolsó perczen előteremtett összeg révén sikerült a nagyságának kiváltani az utánvét mellett megküldött ajándékokat.

De hagyjuk e családí tragikomédiát, nézzük az ünnep további folytatását. A névnap vacsoránál csupa szellemesség és élez az uralkodó. A vendégek, kivált az önnepelő haz tagjait becézék.

Lajcsi fiu, például, kedves, mert reggelig együtt marad az ivókompanistákkal: tölt, iszik, szivarzik s nagyokat nevet a kétértelmű beszédeken. Karesi fiu szellemes, mert pelyhedzik már az orraalja s így a kétértelműbbnél is kétesebb értelmű történecekkel egész a kaczagásig mulattatja a poharazó társaságot. De Karesinkat a hölgyek is nagyon szeretik. Bókot minden hölgynek tud mondani. Nem ismervén még eléggé az életet: szeretetre méltó nénikéknak szólítja a negyvennyolczban már legalább 10—15 éves honleányokat — már most egyik-másik nagy- és dédmama; — aranyos nagysámnak a Bach-korszakban született, de párta alá nem jutott hajadonokat s angyalok a 67-es koronázáskor születettek. A 67. és 80-as évek között világra jött pártavárók czukros, bájos igéző angyalok. A többi kis nagysám megkebelbarát, a kikenél már a holtomiglan-holtodiglan férfi-igéret járja, komolyan adva és nem komolyan betartva. — — —

Ha kis bété is van a háznál: az ilyenkor a legtökéletesebb. S a szerint a mint a papa, vagy a mama mutogatja a kisdédet, a papához, vagy a mamához tartják hasonlónak a jót kívánók, tyvalja hozzáadással, hogy ha rossz aivó a kicsi, vagy pedig kapalószik, bizonyosan, az apjára ütött.

A már járó kicsikét térdeinken ringatjuk. Végigpuszizzuk és czvikipuszizzuk és egy-egy papá-val adjuk odább szomszédságunkba, örülve, hogy leráztuk nyakunkról a kidi-csért helyességet, ki egyebet sem tudott csinálni: mint a bácsik bajuszát tépni kis kacsóival, végighuzogatni maszatos ujjacska-it a szalonkabátokon, megbomlasztani egykét hölgynek parókás hajfizuráját s forgolódásában véletlenül egy vörös borral telt pohárkat taszítani le könyökével, egy apácza-képu hölgyecske fehér ruhájára, a ki épen legjavában visszazorongatta az asztal alatt az „anter nous” kézzszoritást.

Felhangzanak ilyenkor a toasztok is. Az emlegetni szokott védő szellemekben ragyogó csillagokban, üstökösökben, viruló rózsákban és fésülő bimbókban, a ház női személyzetére ismertünk. Noha, a kinek védő szellem nevet adták, jobb lett volna forrongó vulkánnak elnevezni, mely nem véd, de fenyeget; a csillagok helyett aranyos papucsokkal kellett volna tele raknunk a miudenséget, melyek előtt a kemény férfinyak hajlékony vesszővé változik; a rózsák és bimbók említésénél nem kellene elhagynunk, hogy tövises is vannak, mert, hajh! mennyi bűn, bánaton, keserven megy át egy-egy férfikebel, a míg egy ily rózsát magának mondhat, hogy sokszor egész életében boldogtalan legyen vele.

A férfiakról szóló toasztok szakasztott másai a most felhozottaknak. A ferblizésnél üdögölő férfiakat mint gondos és aggódó családapákat dicsőítjük; a restanctiával dolgozók mint mintahivatalnokok dicsőenek; a kvaterkázni járók a szoliditás netovábbjai.

A névnapos tanár keblét okvetlenül a Vesztá szűz langja hevíti; a muzsák c. ókját is ők élvezik. A tudomány fátyoljának ők a lobogtató vitézei; ők a civilizáció s a humanizmus zászlóvivői; ők a hazaszeretnek tüzes nyelvű apostolai; ők a ragyogó meteorok; ők mindenek egész addig, a míg a névnap tart. Utána ők is ép oly gyarló földi halandók, mint bármely más ember, sőt gyarlóbbak és hibával megrakódottabbak. Ha a karácsonykor, husvétkor és június végén reájuk kívánni szokott áldás mind teljesülne: ez-apa sánta, bema, vak és süket professzor lenne a világon s nem hogy az emberi kor legvégső határán, hanem évenként, sőt hónapoként legalább is négyszer-ötször s hozzá még nem is természetes hallással ki is kellene mulniók ebből az árnyékvilágból.

Szerencse különben, hogy a mint csak egyszer van egy esztendőben karácsony; névnapja is csak egy lehet egy emberi lénynek egy esztendőben. Hacsak esetleg nem János valaki, mert furcsa megépetések érhetik a mint azok csekélységemmel valóssággal meg is estek.

II.

Mint hogy úkóm, dédem, és édes apám János nevet kaptak a szent keresztelésben, számomra is szorítottak szüleim keresztelésemkor egy János nevet.

Boldogult édes anyám a május Gikára eső „Olajba főtt Jánost” tartotta védő-szentemű. Ilyenkor kedvencz eledelemet, a borsólevest főzte. Édes apim meg vagy piprikázta, vagy borsolta: a szerint a mint vagy hajlékony vesszővel, vagy a még hajlékonyabb szíjjal igyekezett kellő határt szabni névnapj örömeimnek.

Ez a János nem találkozáván tetszésemmel gimnázista koromban a Nepomukihoz csaptam át. Ezzel egyszerre két Muki lett családunkban. Az idősb Mukit, vagyis édes apámat, otthon gratulálta meg édes anyám, mikor mindeu muzsikust a másvilágra küldözgetett, én meg, mint csendes magányban fejlődő talentum, az iskolában zárt ajtóknál mellett és magamban olvasgattam mestereim kedves figyelméből a szellemfejlesztő klasszikusokat.

A Muki nevet hosszú ideig ünnepelem; ünnepelem szinte fokozott örömmel, mert időközben egy nep. János nevű pártolóm akadt. Vagy előszóval vagy írásban gratuláltak meg — mert többen voltunk — mi pártfogoltak az áldott lelkű János urat. Ilyen gratulációk alkalmával mindig bátorítottam hivatkozni arra is, hogy én is egyik méltatlan, de szerencsés viselője vagyok e névnek, melynek jöltevőim csak fényt és díszet kölcsönöz: s a válasz rendszerint szebben csengett nekem, mint a nem János klienseknél.

Változtak azonban egyre az idők s változtam én is az idővel. Már nem borsóleves-sel, mint egykoron édes anyám, sem suhogó borsossal, mint édes apám, sem papirguski-val, mint egykori mestereim, hanem valósságos dikciókkal állítanak be elibém a rám bízott reményei és jövőendő oszlopai a házának: hogy, a földön határtalan boldogságot kívánjanak — mely pedig Csurgó fa'u ha-

tárain túl nem terjedhet; — hogy elmúndják, hogy mulásom oly könnyű legyen, mint egy égbe visszaröppendő sugáré, mert a földhöz sok baj közt; hogy érzéssel elszavalják, hogy ha a földi rablincseket levettem, örök világság fányskedjek nekem s az egykoron szegény, de most gazdag Lázárral közel álljak az Ur trónjához.

Egy a baj a legutóbbi időben, hogy a János-napi dátummal — már a mely Jánost én ünnepek — nincsenek elegendő tisztában a lekes jókivánók.

Trencsében, mert ott a Nepomuki János kultusza a cseh-tót rokonság révén általános, eo ipso Muki voltam, a mint a trencsényiegy falvakban majd minden harmadik ember János s hozzá Nepomuk.

Vácson, a hol már rácztemplom is van, de nincs hívője, Ivánnak néztek s Iván napján prezentáltak meg egy értékes albummal, a melybe a saját magam legrosszabbul sikerült egyetlen egy arcképét — addig seaki sem tisztelt meg arcképével — egész ünnepeles büszkeséggel beletehettem.

Nagy-Kanizsán, mert nem egy tanítványom látta asztalomon a díszalbumot, június 12-én egy díszkeretes arcképesportozattal leptek meg hálás tanítványaim, mondván, hogy a mai napon, midőn János pátronusom napja vagyok: érzelmeik tolmácsával szívők egész melegét kiöntik énelöttem.

Anyit tudtam, hogy a vizsgálatok nyakunkon vannak s jön az osztályozás nemsokára, de hogy június 12-én is van egy János, abban tamáskodtam. Pedig van, még pedig Fakuudói János, a kit, mert spanyol dalt zengének egykoronbőlesője fölött, minden magyarul, érző ember inkább választhat pátronusának mint a szlávok által tisztelt fentebbi Jánosok barmelyikét.

Debreczenben — a hol két esztendőn át tanultam ismerem Petőfiének egykori kesergését — első évben mint Hunyadi János bajtárát, azaz mint Kapisztrán Jánost üdvözölték csemetém okt. 23-án, második évben, mert egy esztendővel előbb kijelentettem, hogy bár büszkék lehetünk a Kapisztrán névre, de én más János vagyok, a sarutlan karmeliták első perjeljének, „Keresztes Jánosnak” tettek meg nov. 24-én a czívis fiuk. Minthogy tudtam, hogy nevemnapját Debreczenben harmadszor ünnepelem úgy sem fogom, de meg, hogy tanítványaim kedvét végleg ne szegjem a sok Jánoskérés-sel; s végül mert éreztem, hogy kevés ember van, a ki az őt keresztjét ilyen vagy olyan alakban, néha kettős görög kereszt alakjában is ne viselné: elfogadtam hát egy „ad hoc” névnapnak a „Keresztes Jánost.”

Most jön a tulajdonképen metamorfózis. Metamorfózis Csurgó falujában. Mint csurgói lakos, az evangyelista Jánost tartom rendületlenül:

I) mert feleségem és női rokonai, a kik eszerint az én rokonaim is, a karácsony s az újév közötti hétre eső szenteket hathatósabb védő szenteknek tartják, mint a többieket;

II) ha már tart az ember névnapj esztét, sokkal nyugodtabban mulathat ilyenkor tisztelőivel, mivel másnap nem mulaszt el semmit s ha kell, még akár egy héttig is aludhatik utána egyfolytában;

III) mert evangyelista János nem más, mint gyermekkorj Olajba főtt Jánosom: s így újra visszatértem az édes anyám által nekem predestinált szenthez;

IV) mert tanügy tekintetében semleges időre esvén a deczembervégi János: nem okozok fejtörést tanítványaimnak, hogy ki mondja a névnapj költői díkeziót; megsabadulok attól, hogy az elsőnél is ékezebb s terjedelmesebb albumot kapjak hálás ajándékul, mikor még most is a feleségem s a saját, arcképeimen kívül más albumba tehető kepeim alig van; s nem történik meg, hogy dohánytartónak szánt mopszlikutya emlékeztessen egy nem valódi névnapomra s igy tovább.

Pedig de szörnyen csalódtam. Föl sem emlíve, hogy anyai rokonaim némelyike s ki dus örökséget vél kapni én utánam, a szegény ördög után, még mindig az Olajos Jánost tiszteli bennem s kiken mindenféle

zsirral, olajjal kedves leveleiben, remélve, hogy addig is, míg örököl, iskolás fia zsebébe pénzt varázsolok s az ősebeire is balzsamot csepegtetek; csak melleleg érintve, hogy apai rokonságom Muki napján majdnem a francia akadémia halhatatlanjainál is halhatatlanabb íróvá tesz néhány elhibázott irkafirkamért s elvélve egy-egy volt tanítványom most is Kapisztrán, esetleg Keresztes Jánoskor biztosít örök haláljáról: most, mint mondám, pogányabbul állok a névnapokkal, mint előbb.

Midőn ugyanis a zavaros újvárosi vizet a legjobb viznek kezdtem tartani s már az akklimatizáláshoz szükséges maláriaféle is szerencsésen átestem: deczember 16-án egyszerre dörgő éljennel fogad az akkori első osztály, Ferencz bácsi, az osztály seniora, minden magyar költőből czítal, a mi csak czítalható a jókivánáshoz — s mint névnapj emléket átnyújt egy patkóalakú tükröt s egy levehvymót.

Tudtam, hogy decz. 16-án Etelka van, de hogy jutottam én az Etelka névhez, vagy Etelka ehhozzám, azon még most is tépelődöm. Mert pl. ha Teréznapkor történik ilyesmi, abból magyaráznám, hogy édes anyámat Teréznek hitták: tehát feltétlen fiú hódolattal anyám neve iránt kőkőkönbség nélkül bálványozom a Terézeket; Maria-napot is elfogadnék nevemnapjaul, a mennyiben Mariska volt első idealom: purányi szele az első szerelmi vonzódásnak még évek multán is felfuvalhat, . . . de hogy lett belőlem, Etelka, örök rejtély marad.

Eleg az, hogy a János majdnem Etelkává vált, hogy egy évvel utóbb Lázár napján, azaz decz. 17-én ünnepelek a Jánosnapot. Köszöntés, mint az előző évben s ajándékul egy sötét bábékoszoru fehér szalaggal: „N. N. Jánosnak szerető tanítványai” felirattal.

Szinte komorrá lettem e furcsa napon. A tavalyi tükrös ajándékot mennyasszonyomnak küldöttem ajándékba s egy kis csorbítással meg is érkezett a kellő helyre, a levehvymó még mai nap is egy rózsás szalaggal átkötött levelesomóra nehezedik s ki tudja, hogy miről állmodik: de halotti koszoru hála és szeretet jelül adva egy fé esztendő házasnak, megdöbbsent. De el is pusztultak hamarosan a szalg is meg a koszoru is. A szalgot felhasználták, nem tudom, micsoda derekához, slusszokhoz házbelieim, a babékoszoru levelei czetes uborkákkal czetesedtek, zamatozták a krumplifőzeleket, megpácolták a nyulat, sonkát s mai nap, há! Istennek, hírmondója sinez a kétes jelentésű koszorunak.

Futólag érintem csak, hogy utána Kristóf (decz. 18.), Lót (decz. 19.), Ábrahám (decz. 20.) lettem, majd hitetlen Tamás (decz. 21.) és hogy dohánytartóval prezentáltak meg tanítványaim, a mikor a pipára nézni sem szerettem; bold. Rudolf trónörökös „Keleti Utazásával” a mikor már évek óta díszkötésben olt volt nálam a szalonasztalomon; 12 személyre szóló theszervisszszel, a mikor egy héttel előbb külön rendelésemre ugyanannyival megleptem a feleségemet stb.

De így van ez s talán a jövőben is úgy lesz a névnapokkal s kivált a János nevet viselőik valósságos bujdosó Jánosokká valhatnak; pedig mindez máskép volna, ha, a mint soraim elején említettem, visszaadnók a születésnapnak a maga egykori jelentőségét.

Mégis tenni kellene valamit ebben az ügyben.

Talán úgy kellene, hogy a hölgyek, a kik úgy sem szeretik az évek emegetését, hadl ünnepelelk a névnapot, esetleg a Máriák minden Mária-ünnepe, a Jankák minden Jánosnapon s a tisztelők, ulvarlók, imádók, ha férjek halmozzák el ezeket a földi angyalokat ajándékokkal mindannyiszor: de mi férfiak a születésnapot igyekezzünk viszszaállítani régi fényébe; legfőbb a hju bonvivant frátereknek hagyjuk meg kiváltságul, hogy ők is a névnapot ünnepelek s negyven évesek maradjanak hetven éve korukban is, mikor bajszuk feketébb, mint udvarlásuk első korszakában volt s mikor már a haját helyettesítő paróka is vagy kétszer megkopaszodott.

Matter János.

intézt a miniszteriumhoz, melyben az egyenruha-szabályzat terveinek keresztülvitelét megsürgeti. Ez az újabb tervezet annyiban különbözik a régítől, hogy abban a hivatalnokok és gyakoronokok részére ünnepélyes alkalommal még holmi kard hordhatását is kéri. Hát még mit nem?!

— **Pályázat.** A szigetvári járásbírósnál egy telekkönyvvezetői állás van üresedésben. Pályázati kérvények két hét alatt adandók be a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez.

— **Hangverseny Szigetvárott.** Április hó 3-án (husvéthétfő) Szigetvárott a „Korona“ szálló nag. termében nővérdékek hangversenye lesz dr. Szabó István közreműködésével. A programba igen érdekes hegedű és zongora darabok vannak felvéve. Hangverseny után persze táncz. Szigetvár ugyancsak kitett magáért a farsangon is. Ott aligha más társadalmi viszonyok nincsenek, mint minálunk!

— **Népszámlálás 1900-ban.** Tudvalevőleg a törvény a népszámlálást minden tizedik, illetve a 0 számmal végződő években, január hó elsején a kir. statisztikai hivatal vezetése alatt az egész országban egyszerre rendeli el. Az így 1900 január hó elsején megartandó népszámlálás elkészítésére már megkezdődtek a munkálatok a kir. statisztikai hivatalban és az ahhoz megkivántató nyomtatványok nemsokára szétküldetnek az összes hatóságok és közegekhez.

— **Influenza.** Már igazán annyit beszélünk erről a divatos betegségről, hogy az is bele esik, a kinek egyáltalán nincs rá hajlandósága. Londonban a hivatalos kimutatás szerint az utolsó héten száz influenzás beteg halt meg, a mi bizony még London nagyságához is igen nagy szám.

— **A jó humoru adós.** A kedélyes embernek hiába a végrehajtás se tudja a kedvét elhajtani. Legalább ezt bizonyítja az a levél, melyet a minap egy ügyvéd kapott erélyes, szigorú hangon

irt levelére egy paraszt embertől: „Mélyen tisztelt, kedves ügyvéd ur! A magyar közmondás azt mondja, ha a fene megette a disznót, egye meg a malacot is. A nóta pedig azt mondja: Nincsen pénzem, de majd lesz, jó a zsidó, mindent vesz. Épen ebben a helyzetben vagyok magam is, mert a hagyatéki ügyem tárgyalására pénzre van szükségem; de mivel hogy nincsen, fából van a kilínsem. Pedig ezen a kedves ügyvéd ur is segíthetne a jó remény fejében. No de azért ne rökönnyödjön meg, majd helyrehoz mindent a köszörűkő. Csak türellem és kitartás, mert a ki Istenben bízik, nem csalatkozik. A magasságos egekben lakó Ur Isten szent áldása legyen kegyeden most és mindörökké Ámen. X. Y. Ha valamelyik bank a sok áldást beváltaná, az ügyvéd igen jól járna

— **A Csáky Albin gróf 100 koronája.** A nemesen gondolkozó és önzetlen áldozatkész főúr, 100 korona pályadíjat bocsátott rendelkezésére dr. Havass Gyulának, mint a Budapesten megjező „Magyar Pestalozzi“ gyakorlati nevelésügyi közlöny szerkesztőjének, a mely lapot, ugya művelt szülők, mint a buzgó tanítók szíves örömmel fogadják és támogatják, a következő igen érdekes pályakérdés kidolgozására: „Meg kell ismertetni azon gyakorlati eszközöket és módokat, a melyeknek segítségével a kötelességérzet erőnye tényleg fejleszhető.“ 10 pályamunka érkezett be. Dícséretes törekvés, sok szép gondolat nyilatkozik mindenikben, de különösen figyelemre méltó 3 rendkívül gondosan kidolgozott munka. Ezek közül legjobbnak bizonyult a 6 számú, a mely szerencsésen el is nyerte a pályadíjat. A koszoruzott mű érdemes szerzője: Kovács D. né Papp Mária kolosvári áll. tan. képz. int. gyak. isk. tanó. Melegen ajánljuk a valóban hasznos szolgálatot tevő gyakorlati nevelésügyi irodalmi vállalatot. Előfizetési díja egész évre 4 frt, mely a „Magy. Pestai.“ kiadóhivatalához (Budapes, IV., Belvárosi Könyvnyomda, Havas és Lipót-u. sarkán) küldendő be.

— **Az áruló parfüm.** Csak nemrégiben keltett feltűnést egy magyar uriaszony könyve, a mely a közből jósol. Egy angol gentleman most azt fölözte fel, hogy a parfümből is lehet következtetni az emberre. Tudományt „olvasás az orral“ hangzatos címmel látta el. Szerinte az ibolya-parfüm a formák, színek a tudis szépségeinek emberét árulja el s a kik a „chypre“ vagy

„eau d'Espange“ illataért rajongnak azokat lustasággal pizarlással és fecsegéssel vádolja. Okos ember szerinte nem szeretheti a pézsmaillatot s óva figyelmeztet minden házassulandó atyafit, hogy olyan leányt el ne vegyen feleségül, ki a „corylopsis“ parfümöt szereti. Oda volna tehát régi jó közmondásunk: „Nézd meg az anyját, úgy vedd el a lányát!“ Tulósnak szerint a házasság elkövetésénél az orruak jutott a vezérszerep.

C s a r n o k.

Szépen égnék . . .

Szépen égnék az égek a csillagok.
Én istemem csak az enyim nem ragyog!
Az enyim
Nem ragyog,
A szeretóm az a hűtlen elhagyott.
Szívemből ki, ha tudnálak, vetnélek.
Istenem, már minek nekem az élet?
Minek már
Az élet?
Meghalok, én tudom, tovább nem élek.

Vigyázz reá, lesz még örökitelet.
Bűnhődöl majd, mert a szívem kitepted.
A szívem
Kitepted . . .
Fizessen meg a jó isten tenéked.

Kit temetnek?

Síró-rivó harangok
Mondjátok meg nekem,
Ki az, a kit most visznek
Temetőbe, épen?

Egy fiatal leányka;
Félig kinyílt rózsá.
Szereltem volt élete,
S az lett neki holtá.

Molnár Aladár.

Egy leány regénye.

Irtá: Glósz Géza
(Folytatás.)

Kik voltak azok, a kik engem körülrajongtak? Egy-egy torzkép volt előttem mind. Én az igazi férfit másképen képzeltem. Nem csuszik az térden — eb módra — esdve egy reményt adó tekintetért, nem koldulja az a szerelmet, mint koldus az alamizsnát; önértetének, önbecsének tudatában kivívja az azt, mert rendelkezik azon tulajdonsággal, mely a nőnek nemcsak szemét, de szívét lel-

bűne nem képmutatás. Lelkiismerettel bírni, de nem mindig engedelmeskedni annak ez — különböző fokozatokban — az emberiség roppant tömegének erkölcsi állapota. Ez a rendes állapota valamennyinek, kivéve néhány feltűnően szenteskedőt az egyik s néhány kétségbeesetten elvetemültet a másik részén.

Nagyon állhatatlannak és nagyon gyarlónak lenni s erről teljes öntudattal is bírni: ez bármi legyen, de nem képmutatás. Steel nem volt képmutató, mikor a „Keresztény hős“-t írta. Meglehetősen elvetemült életet folytatván s igyekeztén magát kigyógyítani, azt a kissé különös módját eszelte ki az önmegszégyenítésnek, hogy irt egy könyvet a melyben lefesté az eszményi kegyesség és erény példányképét.

Ez az eljárás egyszerre oda vonta figyelmét vétkeire. De még akkor sem lett volna szükségképpen képmutató, ha igyekezett volna elrejtetni bűneit a világ előtt. Az egy kissé igazságtalan eljárás azt mondani valakiről, hogy jobbnak akar látszani, mint a miyen, egyszerűen azért, mivel nem akarja hogy gyarlóságát a világ ösmerje.

Hogy egy igen erős esetet vegyünk, mi sohasem csatlakoznánk egészen a kárhoztatáshoz, mely a pápai követre szállt első Henrik idejében, ki délelőtt keményen prédikált a papok házassága ellen s este igen gyanus helyen lepték meg. Távól vagyunk

attól, hogy védelmeznők, csak azt mondjuk, hogy esteli vétke nem bizonyítja, hogy délelőtti buzgósága ne lett volna őszinte. De sőt okoskodhatott volna ilyenformán: „Elismerem hibámat és bánom azt; igaz, hogy szenvedélyeim ereje olykor-olykor rosszra visz; de ugyanakkor buzgón szolgálom az egyházat. De ti, feleséges papok, mindig csak ne-jétekről, gyermekitekről gondolkodtok s az egyházat egyáltalán nem szolgáljátok.“

Az emberek gyöngesége és állhatatlanságai végtelenek; viselje mindenki a szégyenből a maga részét, de ne hívjuk őket válogatás nélkül olyan néven, mely nem tartozik mindnyájukra. Valaki nyakig lehet bizonyos bűnben, a ki talán elkeseredett kárhoztatója egy másik bűnnek, mely semmivel sem rosszabb az övének. Hadd viselje a kárhoztatás súlyát igazságos mértékben saját hibáért, de ne bélyegezzük az erőnyért való buzgalmát egy más irányban nem őszintének. Még csak azzal se gyanúsítsuk, hogy engesztelést akar adni ama bűnökért, a melyekre hajlandó, az önmegtartoztatás által azoktól, a melyekre hajlama nincs. Többet mondunk: az emberi szív és lelkiismeret gyakran oly különösen van fonva, oly hatalmas az elvek- és érzelmeknek — a mint Lecky nevezi — „egy helyhez kötése“: hogy valaki ki kelhet bizonyos bűnnek ezen vagy azon formája ellen, a míg ugyanannak más formáit minden scrupulus nélkül gyakorolja.

Az ilyen ember szembeszökőleg következetlen; következetlenségét szemére hányhatjuk, hogy megjavítsuk, de ne fogjuk rá, hogy nem őszinte, csupán azért, mert gyarló és következetlen.

Gyakran tapasztaltuk és mindig elég rosszul esett, hogy valóban jó cselekedeteket rossz motívumoknak tulajdonítottak, egyszerűen azért, mivel a cselekvőnek élete más szempontból kifogás alá eshetett.

Nem vitázunk a bűn theologiai fölfogása fölött, mely azt mondja, hogy a ki egy pontban vétkezik, az valamennyiben bűnös. A józan ész erkölcsisége mindenesetre nem ezt mondja, hanem méltányolja bárkiben azt, a mi jó, habár az sok rossz-szal legyen benne vegyülve.

Mindaz esetek, a melyeket említettünk, nem tartoznak a képmutatás alá. Ama részükre, melyekben az illető egyén felvett — bár nem szükségképpen becsstelen szerepet játszik, a szó bizonyos értelmében talán alkalmazható. A csupán következetlenséget és tökéletlenséget, bármilyen föltűnő is legyen az, szerintünk nem jogos úgy nevezni. S azt hisszük, hogy a valódi képmutatás öntudatos és következetes mutatása olyan erénynek, mely az illetőben nincs meg s a melynek bírásával nem is sokat törődik, sokkal ritkább, mint az emberek közönségesen hiszik.

két is rabjává teszi. — Ajkát nem hagyja el oly szó, mely léha, mindennapi, gondolkodásnak szülöttje s egy sivar, minden nemesebb érzelmre képtelen szívről tanuskodik.

O édes barátném, a kik engem körülrajongtak, azok között egyetlen egy sem volt férfi ideál!

S a szegény leány feje lassan aláhajolt.

— Tűrj, nyugodj meg — mondá barátnője megölelve Erzsikét — az idő feledést ad s egykor, ha majd eszményképed megtalálsz, boldog leszel.

— Soha! — zokogta Erzsike.

Elutazása előtti napon oly végtelen lassan telt az idő. Alig találta helyét. Mint az alvajáró játr-kelt szobájában az összekötött bőröndök között. Idegesen izgatott volt. Bosszantá az óra mutatója, mert — szerinte — lassan forgott tengelye körül; bosszantá a napsugár, a mért oly lassan hajlik a föld pereméhez, mintha ma nem is gondolna le nyugvára a nap. — Eszébe jutott az éj: a hosszú siket némaság; ettől meg irtózott.

Ez az utolsó napja ithon. Holnap a tüszközlő, zakatoló gőzmozdony elröpíti a nagyvilági zajba, hol gyógyulást remél.

Nem bucsuzik senkitől, minek? Ha régi ismerőseit meglátná, előtte volna mindjárt a mult minden kinjaival; ez pedig rossz utavaló lenne. — Könnyű, pajzán kedélyt akar ő oda vinni. Arcza mégis oly szomorú volt, olyan dult, mint a haldokló.

Ezt az utolsó délutánt s az estét egyetlen barátnője társaságában akarja eltölteni s hogy az késett, türelmetlenül járt ide-oda; utána akart már küldeni s megint csak az ablakhoz lépett, hogy jönni lássa.

Többször ismételte már ezt. Most újra kitékintett. Halvány arcát hirtelen pirította el, szeme előre meredt s hogy jobban lásson, fejét aláhajtá, hogy homloka a hideg üveg lapot érinté. Oh! mily jól esett e hideg érintés forró agyának. — Ajka kissé felnyílt, mintha fénylő jehér fogsora közt a gyönyört szívná magába, melyről szemének sóvárgó tekintete tanuskodott; keble hevesen zihált.

Mit látott ez a leány, hogy egész lénye egy pillanat alatt megváltozott?

Lent az utcán állt barátnője egy fiatal férfival beszélgetve. Erzsike ezutóbbit nézte.

A mult egyszerre felújult lelkében. — De mért árnyalta be arcát a gyönyör pirja?

Ama férfi birt-e azon varázsszal, hogy pusztá látása ily hirtelen változást idézzen elő e leányban? Ki volt? Ha ezt Erzsikétől kérdeznék, ez lenne válasza: férfi a szó legnemesebb értelmében.

En többet mondhatok; ez ifju, eszményképe volt Erzsikének.

Kis leány volt mikor megismerte, aztán évekig oly gyakran volt együtt vele. Mint gyermek vonzódott hozzá, mint leány gyűlölte. S miért? Mert ez elűtött mindazoktól, kik őt környezték, mert ettől soha sem hallott hízogó szót, nem mondta ez neki soha: szép vagy, csodállak, tekints reám égszín szemekkel, ez is oly végtelen boldoggá teszi. Mert ez nem tönjénezte, nem kísérté lépte nyomát, nem mondta, hogy szereti s nem koldulta szerelmét; mert ez mindig oly hidegnek látszott, mint egy szép márvány szobor, mint egy kihalt élet.

Jenő gázos esete után ez volt az egyedüli, ki szemére merte lobbantani hibáját, ki boldogtalanságot jósolt neki s örült-bolodnak nevezé azon férfit, ki valaha szerelmmel lekint reá.

Ennek ítélete fájt legjobban Erzsikének, ennek elítélő szavait nem tudá ő elfelejteni. Sokat gondolkozott felőle s mikor az ifjut pályája a nagy világba úzte, mennyire fájt neki távozása, pedig oly hideg volt bucsuja. Ekkor ébredt annak tudatára, hogy szereti. Szereti azt az embert, akit gyűlölt ki első elítélte hibáját, ki sohasem ígért szerelmet de soha sem is kérte azt, aki kerülte őt mintha félt volna a kárhózzától, mely vele járt.

Es ezen szerelme miatt tépte keblét úgy a bűn tudat. Ezért nem adhatott feledést a zárda hideg magánya; ezért szeretne távozni innen, mert ő is a nagy világban él, hogy közelebb legyen hozzá, hogy észre vétesse magát általa, hogy figyelmét felköltse önmagára; meg győzze s meg nyerje őt.

Es ez a férfi itt van! Mit keres itt? Miért jött haza?

E kérdésre az ajtón berohanó barátnője adta meg a választ.

— Erzsikém! ha tudnád! Minő meglepetés! Hogy megváltozott, mennyivel szebb lett! kiáltá egy lélekzetre.

Erzsike pedig a fájdalom kifejezésének azon nemével nézett reá, mely reményt s lemondást egyaránt tükrözött vissza.

— Úlj le, elfáradtál, mondá csendesén.

— Ah! igaz; nagyon siettem, futottam föl, hogy elmondhassam ezt az ujságot. Ah, mint meglepett.

Aztán hirtelen csodálkozva nézett Erzsikére.

— És te nem is kérdezed, mi ez az ujság?

— Nem, volt a rövid válasz.

— Hát mit gondolsz, mért késtem oly soká?

— Tudom jól. — Az ablakból láttam mindkettőtököt.

— Ah! Megismerted őt?

Kicsinylő mosoly vonult egy pillanatra Erzsike ajkai köré, mintha e mosolylyal jelezné ezen gondolatait: szegény leány, nem tudod te mi a szerelem; hátha aláretot viselt volna, nem ismertem volna-e fel; nem sugta volna-e meg a szívem; ez ő.

Aztán nyugodtan mondá: — Megismertem.

Mennyi mindenről beszéltünk — folytatá barátnője. — A mint hazulról kiléptem, szembe jött velem, én alig ismertem meg, ő szólított meg s elkísért ideig.

Elmondta, hogy hosszabb ideiglesz ithon s aztán újra külföldre megy tanulmányait folytatni.

Hát Pestre? kérdé hirtelen Erzsike.

Ezt nem említé. — Beszéltünk felőled is sokat. — Amint engem meglátott te voltál első kérdése s én elmondtam mindent. — Mikor említém, hogy a legutóbbi éveket mily visszavonultan élted át; megcsóválta fejét s azt mondta: rosszul tette, nem neki való élet az; az ő lelkének zaj kell, nem magány. — Aztán mondtam, hogy látogasson meg mert holnap utazol megmondtam azt is, hogy hová.

Ezt helyeselte, megjegyezvén, hogy ha a színpadon is úgy fogod játszani a szerelmet, mint azt az életben tevéd ő is igyekezni fog babér koszorúhoz egy levelet tűzni.

Erzsike szemét köny homályosította el,

míg szomorau mondá:

Hát még most sem feledte el hibámat? Nem törődött volna velem, ha az egész világ rászórja átkait, csak ez az egy feledné a multat.

Ne sirj mondá barátnője. Ne vigy kisírt szemeket magaddal. Ott kinevetik a fárjalmat s hódolnak az örökös szilaj jökedvnek. Hódolat?! Miközöm nekem ehhez? fakadott ki Erzsike. — Meggyűlöltém ezt a fogalmat, nem akarom ismerni többet.

Ezzel egy zsölyébe dönt, kezére támasztá fejét s elgondolkogott.

Leke végigröpült a multon, suhanva, gyorsan. Aztán elandalgott a jelenen. Egy kép lebegett előtte: közepén ama férfi, kit gyűlölt, kit most szeret. Ómaga, élete, körülményei s minden egyéb, mi környezte, csak stafaget képezett ez alak körül.

Hosszan elmerengett a kép e főalakjain. — Kérdezte önmagában szabad-e remélnie? Hisz azaz alak oly vádolólag, oly hidegen néz reá. De hátha megváltozik? Hát ha a jövő eltörlé emlékéből hibáját? Hát ha megbocsát, hát ha közelebb jön hozzá s becsúlni fogja benne az erélyt, melylyel oly régóta uralkodni tudott előbbi szenvedélyein? Hát ha még, — oh! igen, igen — hát ha még szeretni is fogja. Oh! mily boldog lesz ő akkor. — De hirtelen észébe jutott utazása. Bolond ábránd, hisz ő eltávozik, holnap már a főváros zajában lesz, míg emez itt marad s ily távol egymástól nem remélhet semmit.

Miért is jött vissza? vagy mért utazik ő el s épen most? Mintha szökne előre, mintha nekik nem volna szabad egy levegőt szívní. De hát el kell neki távoznia? Kijelenté ezt? Ki kényszeríti erre?

E néma töprengés közepette tekintete a vele szemben ülő barátnőre esett. Ez némán nézte őt, most már sejtette mi dult Erzsike keblében. — Nem bírta a barátnő tekintetét kiállani, lesüté árnyas szempilláit, hogy tovább fűzze gondolatait.

Egy-két pillanat mult el még. Aztán hirtelen felugrott helyéről, az asztalon levő esengőre csapta kis kezét, míg hevesen mondá:

— Nem utazom.

S elhordatta a bőröndöket.

(Folyt. köv.)

12 értékes tárgy csak 2 frt 95 kr.

- 1 g önyörű zsebóra, Anker- Remontoir, nickel gravírozott fődéllel, 3 évi jótállással. (Nem falióra, vagy ehhez hasonló, mint a mi-lyeneket, sajnos, némely kereskedő aranyozott óra helyett küldeni szokott.)
- 1 elegáns óraláncz (kiváratra nickel, vagy aranyozott) szép akasztóval, párisi minta.
- 1 elegáns uri melltű, amerikai double aranyból, utánozott brillianttal.
- 1 pár gyönyörű fülbevaló, valódi ezüst, cs. kir. fémjelzéssel ellátva.
- 1 igen elegáns karszalag, francia double aranyból.
- 1 pár gyönyörű kezelő-gomb, amerikai double aranyból.
- 1 garnitúra ing-gomb, (áll 5 darabból) amerikai double aranyból.

Mindezen gyönyörű 12 darab tárgy, míg a készlet tart, postai utánvétellel, vagy a pénz előleleges beküldése mellett eszközöltetik csekély 2 frt 95 krért. Azelőtt csak maga a nickel- Anker- Remontoir zsebóra ára 5 frt volt.

Nem tetsző tárgyak 8 napon belül készségesen vissza fogadtatnak.

E. HOLZER

oszt. cs. és kir. állami hivatalnokok szöv. szállítója, óra és ékszer nagy raktára

K R A K A U, Stradom 18

Arjegyzék kiváratra ingyen és bérmentve.

2-5

Bámulatatos olcsó eladási ár.

Nyomatott Vágó Gyula könyvnyomdájában Csurgon 1899.

Mindenkinek igen fontos!

Mindenkinek igen fontos!